

กลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

จตุพร เสถียรคง*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Received: 21 February 2020

Revised: 31 October 2020

Accepted: 3 November 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ (2) เพื่อวิจัยและพัฒนากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ และ (3) เพื่อเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ มีตัวแทนโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ ทั้งสิ้น 4 แห่ง ในการดำเนินการวิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการจัดบันทึกและสังเกตการณ์ดำเนินโครงการ ตลอดถึงการสนทนากลุ่มตัวแทนครูนักเรียน และยังจัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมของนักเรียนด้วย ผลการศึกษา พบว่า (1) โรงเรียนที่จัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนในทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมมีผลการทดสอบความรู้ด้านการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าโรงเรียนที่ครูเป็นคนคิดกิจกรรม (2) แต่ละโรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และ (3) มีการออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการป้องกันทุจริต ซึ่งผ่านความเห็นชอบของประชาคมในโรงเรียน และควรมีหน่วยงานกลางในการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของเยาวชนเพื่อให้ทราบวิธีการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกต้อง ส่วนปัจจัยที่จะสนับสนุนให้เยาวชนเกิดความสนใจที่จะตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

คำสำคัญ: กลไกและช่องทางการตรวจสอบ เยาวชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล : jatuporn9656@gmail.com

Mechanisms and Channels for Monitoring Local Administration Organizations by Chiang Mai Youths

Jatuporn Satiankong*

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

Received: 21 February 2020

Revised: 31 October 2020

Accepted: 3 November 2020

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to investigate mechanisms and channels for monitoring local administration organizations by the youths in Chiang Mai province; (2) to conduct research to develop the monitoring mechanisms and channels for the youths; and (3) to enhance the skills in monitoring the local administration organizations in the youths. There were representatives from four schools in Chiang Mai participating in this project. The data were collected from recording and observing their participation in the project, a focus group discussion involving representatives from both teachers and students, and the pre-test and post-test administered to the participating students. The study results revealed that (1) test scores on monitoring local administration organizations of students in the schools that organized activities focusing on student participation in all steps of the activities were significantly higher than the counterpart scores of students in the schools that only the teachers initiated the activities for students; (2) Each school conducted activities with the local administration organizations in the area; and (3) each school issued regulations concerning corruption prevention, which had received the approval of school members. There should be a non-partisan agency providing knowledge about the roles of the youths in correctly monitoring local administration organizations. The facilitating factors for the youths to have an interest in monitoring the organizations were public relations and campaigns to disseminate knowledge through online social media.

Keywords: Monitoring mechanisms and channels, Youths, Local administration organization

* Corresponding Author; Email : jatuporn9656@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นหน่วยการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนมากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันก็มีโครงสร้างความสัมพันธ์แบบหลายมิติซ้อนกันอยู่ ซึ่งนอกจากต้องรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่นนั้นแล้วยังต้องอยู่ภายใต้การกำกับควบคุมดูแลจากส่วนกลาง ที่มีกระบวนการควบคุมที่เป็นทางการอย่างแน่นหนา แต่นั่นมิได้หมายความว่า การใช้อำนาจในทางมิชอบ หรือฉ้อฉลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะไม่เกิดขึ้น ดังเช่น ในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ชี้มูลความผิดผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ร่วมกระทำผิด กรณีการทุจริตต่อหน้าที่ รวม 15 จังหวัด 19 คดี (Office of the National Anti-corruption Commission, 2016) และในปี 2562 มีมติชี้มูลความผิดนายองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้เกี่ยวข้อง ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม 4 แห่ง กรณีเรียกรับเงินจากผู้สมัครสอบเพื่อช่วยเหลือให้ผู้สอบได้เป็นพนักงานส่วนตำบลรายละ 500,000–650,000 บาท (Office of the National Anti-corruption Commission, 2019) ทั้งนี้ในส่วนหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดแผนด้านการเสริมสร้างและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม โดยสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินการและการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกขั้นตอน (Office of the Decentralization to the Local Government Organization Committee, 2019)

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้นท้องถิ่นจะต้องแข็งแรง และการจะเพิ่มความแข็งแรงให้กับท้องถิ่นประเทศต้องให้ความสำคัญกับการสร้าง“คน” โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเมื่อเติบโตขึ้นจะเป็นผู้รับผิดชอบท้องถิ่นของเราต่อไปในอนาคต ดังนั้นการปลูกฝังเยาวชนให้เห็นถึงความสำคัญต่อการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์การภาครัฐที่ใกล้ชิดกับชีวิตประจำวันของของเยาวชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น หากผู้มีส่วนรับผิดชอบสามารถดำเนินภารกิจในด้านการปลูกฝังให้เยาวชนสามารถคิดหาวิธีการหรือช่องทางในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เองนั่นถือเป็นความสำเร็จของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (Office of the Royal Society, 2020)ให้ความหมายไว้ว่า ช่องทาง หมายถึง หนทาง หรือโอกาสที่จะทำอย่างใดอย่างหนึ่ง และกลไก หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ ระบบหรือองค์การที่บุคคลผู้เป็นเจ้าของหน้าที่ในระดับต่างๆ ปฏิบัติงานร่วมกันดูเครื่องจักร ระบบที่จะให้งานสำเร็จ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของเยาวชนที่จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและช่วยหาช่องทางในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงดำเนินการโครงการวิจัยดังกล่าวขึ้น เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางเสริมสร้างทักษะให้กับเยาวชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชันและเป็นองค์กรที่มีความโปร่งใสอำนวยความสะดวกให้ประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อวิจัยและพัฒนากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ในการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
3. เพื่อเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงวิธีการพัฒนากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ในการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
3. ได้เสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การทุจริตในระดับท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (Office of the National Anti-corruption Commission, 2016) ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ (1) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงิน การคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล (3) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎ ระเบียบ และกฎหมาย (4) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและ ขาดคุณธรรมจริยธรรม (5) สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ (6) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ (7) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นเหตุผลสำคัญที่นักวิจัยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงนำข้อมูลในส่วนนี้ไปกำหนดเป็นประเด็นในการจัดอบรมให้ความรู้กับโรงเรียนและเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

2. การดำเนินงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2.1 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริตได้ร่วมกันสร้างหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ประกอบด้วย 5 หลักสูตร ได้แก่ (1) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) (2) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”) (3) หลักสูตรตามแนวทางรับราชการ กลุ่มทหารและตำรวจ (4) หลักสูตรสร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต (5) หลักสูตรโค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต ทั้งนี้ทุกหลักสูตรยังอยู่ในขั้นตอนของการทดลองใช้ตรวจทานและปรับปรุงหลักสูตรยังไม่ได้นำมาบังคับกับสถานศึกษา (Office of the National Anti-corruption Commission, 2016)

2.2 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ คัดเลือกโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ (1) ภาคเหนือ ประกอบด้วย โรงเรียนสบปราบพิทยาคม จังหวัดลำปาง (2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย โรงเรียนปรังคูกู จังหวัดศรีสะเกษ (3) ภาคตะวันออก ประกอบด้วย โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” จังหวัด

ชลบุรี (4) ภาคใต้ จำนวน 2 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัด นราธิวาส และโรงเรียนตะเคียนวิเทศ จังหวัดสงขลา (Office of the Ombudsman Thailand, 2018)จากการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องพบว่าอยู่ในขั้นตอนของการเตรียมการและทดลอง ยังไม่มีการบังคับใช้ ดังนั้นการดำเนินโครงการวิจัยนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น

3. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อเด็กและเยาวชน ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 หมวด 3 (Office of the Council of State, 2020) สรุปใจความสำคัญได้ว่า ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล โดยคำแนะนำของหัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวในแต่ละจังหวัด จัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาล แล้วแต่กรณีซึ่งสมาชิกประกอบด้วยเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลนั้น โดยให้สภาเด็กและเยาวชนตำบลและสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาล สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ของเด็กและ เยาวชน (2) ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านวิชาการ การศึกษา สุขภาพ กีฬา อาชีพ และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน (3) ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กหรือเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน (4) จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรม (5) รวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือประเมินเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ เพื่อส่งต่อข้อมูลดังกล่าวให้กับสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ (6) เสนอความเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ (7) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนอำเภอเกี่ยวกับการส่งเสริม และพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น (8) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ และ (9) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุม และการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ โดยให้คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสนอ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับข้อบังคับของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาเยาวชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวเพื่อจะนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยเพื่อตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. แนวคิดการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) (3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) วิธีการแบ่งระดับขึ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ การแบ่งระดับขึ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้จากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุด ออกเป็น 7 ระดับ และจำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมก็จะลดลง

ตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่ (1) ระดับการให้ข้อมูล (2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน (3) ระดับการปรึกษาหารือ (4) ระดับการวางแผนร่วมกัน (5) ระดับการร่วมปฏิบัติ (6) ร่วมติดตามตรวจสอบ และ (7) ระดับการควบคุมโดยประชาชน การมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็นหลายระดับตั้งแต่ระดับมีส่วนร่วมต่ำ ส่วนร่วมมาก และส่วนร่วมสูง ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมจะส่งผลสำเร็จของการดำเนินโครงการดังนั้นผู้จึงต้องให้ความสำคัญและการสังเกตการจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่เป็นตัวแทนเยาวชนว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับไหน

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed - Methods research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

ประชากรและตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ครูและนักเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ ทั้งหมด 4 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน และโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ

ตัวอย่าง ได้แก่

(1) นักเรียนที่อาสาสมัครเข้าร่วมดำเนินโครงการย่อยของโรงเรียน ทั้ง 4 แห่ง ประกอบด้วย (1.1) โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม จำนวน 62 คน (1.2) โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย จำนวน 61 คน (1.3) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน จำนวน 51 คน (1.4) โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ จำนวน 35 คน

เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการรับสมัครนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมดำเนินการโครงการย่อยของโรงเรียน

(2) นักเรียนที่ไม่ใช่อาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการย่อยของโรงเรียน จากทั้ง 4 โรงเรียน ดังนี้ (2.1) โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม จำนวน 236 คน (2.2) โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย จำนวน 158 คน (2.3) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน จำนวน 153 คน (2.4) โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ จำนวน 323 คน

เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) และคำนวณหาขนาดตัวอย่างแยกตามแต่ละโรงเรียน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ครู และนักเรียน จากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการย่อยทั้ง 4 แห่ง ประกอบด้วย

(1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แห่งละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน โดยใช้วิธีการรับสมัครนักเรียนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจากโครงการย่อยที่นักเรียนอาสาสมัครดำเนินการ จากนั้นจึงทำการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากให้เหลือโรงเรียนละ 5 คน

(2) ครูจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 4 แห่งๆ ละ 5 คน รวมจำนวน ทั้งสิ้น 20 คน โดยวิธีการรับสมัครครูที่สนใจเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จากนั้นจึงทำการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากให้เหลือโรงเรียนละ 5 คน

ในการจัดสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ที่ละโรงเรียน จนครบทั้ง 4 แห่ง เครื่องมือวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ (1) แบบทดสอบก่อนดำเนินกิจกรรม (pre-test) ใช้สำหรับของนักเรียนที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการย่อยของโรงเรียน (2) แบบทดสอบหลังดำเนินกิจกรรม (post-test) ใช้สำหรับทดสอบความเข้าใจถึงวิธีการและช่องทางในการตรวจสอบองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของนักเรียนที่เป็นอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการย่อยของโรงเรียน และนักเรียนที่ไม่ใช่อาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการ

แบบทดสอบดังกล่าวมีข้อคำถามเกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติตัวของเยาวชนตลอดถึงองค์ความรู้ด้านกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นสำหรับเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยสรุปเนื้อหาจากองค์ความรู้ที่วิทยากรจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และจากการทบทวนวรรณกรรม มาเป็นข้อคำถามในแบบทดสอบ ซึ่งแบบทดสอบเป็นแบบให้เลือกตอบจำนวน 20 ข้อ ในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกจำนวน 4 ตัวเลือกให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงหนึ่งข้อ

การตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจำนวน 3 ท่าน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ด้วยการคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลการพิจารณาพบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมชั้นปีที่ 6 ในโรงเรียนที่ไม่ได้ร่วมโครงการย่อย จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) แบบ Kuder and Richardson (1937) ด้วยสูตร KR-21 ทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.93 เพื่อนำผลการทดสอบที่ได้มาเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดโครงการย่อยของทั้ง 4 โรงเรียน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ (1) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 2 ประเด็น ประกอบด้วย ประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของเยาวชน และประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยผ่านการตรวจสอบความครอบคลุมด้านเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และความถูกต้องทางภาษา จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจาก (1) กลุ่มอาสาสมัครเข้าร่วมดำเนินโครงการย่อยของโรงเรียน ทั้ง 4 แห่ง จำนวน 209 ชุด และ (2) นักเรียนที่ไม่ใช่อาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการย่อยของโรงเรียน จากทั้ง 4 โรงเรียน จำนวน 870 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสนทนา (focus group) ที่เน้นความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้มีการโต้ตอบ ชักถาม ขยายความหรือแสดงความคิดเห็นได้ตลอดการสนทนา โดยใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมงต่อกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการจัดบันทึกประเด็นสำคัญในการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation) โดยให้ผู้ช่วยนักวิจัย จำนวน 4 คน สังเกตการณ์จัดโครงการย่อยของโรงเรียนที่ร่วมโครงการแต่ละแห่งแล้วจัดบันทึกพฤติกรรมและรูปแบบการดำเนินโครงการย่อยของแต่ละโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบทดสอบ ดำเนินการดังนี้

(1) การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนกลุ่มอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการย่อย โดยใช้วิธีการทดสอบทางสถิติสำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่สัมพันธ์กัน (Paired samples t-test)

(2) การเปรียบเทียบคะแนนหลังการดำเนินกิจกรรมระหว่างนักเรียนกลุ่มอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการย่อยกับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มอาสาสมัคร โดยใช้วิธีการทดสอบทางสถิติสำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ที่อิสระต่อกัน (Independent samples t-test)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ยึดตามแนวคิดของ Miles and Huberman (1994) ได้แก่ การลดทอนข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล การหาข้อสรุป การตีความและการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิจัย และเพื่อนำมาสรุปเชิงพรรณนาความโดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ในการศึกษากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยได้นำผลจากแบบทดสอบที่มีข้อความถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจถึงกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนการดำเนินกิจกรรมมาเป็นข้อเสนอแนะให้กับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสี่แห่งนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมย่อยของโรงเรียน หลังจากที่ได้ดำเนินการโครงการย่อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังการดำเนินโครงการย่อยอีกครั้ง จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังการดำเนินโครงการย่อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังของนักเรียนกลุ่มอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ

คะแนนสอบ	n	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p-value
1. โรงเรียนแม่ออนวิทยาลัย					
ก่อนเข้าร่วมโครงการ	61	9.87	1.84	-6.89*	0.00
หลังเข้าร่วมโครงการ	61	11.62	1.66		
2. โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน					
ก่อนเข้าร่วมโครงการ	51	7.53	2.49	0.33	0.74
หลังเข้าร่วมโครงการ	51	7.37	1.96		
3. โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม					
ก่อนเข้าร่วมโครงการ	62	9.24	2.36	-0.72	0.47
หลังเข้าร่วมโครงการ	62	9.50	1.80		
4. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ					
ก่อนเข้าร่วมโครงการ	35	9.11	2.10	1.23	0.23
หลังเข้าร่วมโครงการ	35	8.51	2.51		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 การทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตัวแทนเยาวชนชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังของนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ทั้ง 4 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมโครงการแตกต่างกันมากที่สุด คือ โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม 9.87 และ 11.62 ตามลำดับ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.84 และ 1.66 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนทดสอบความรู้เฉลี่ยก่อนและหลังทดลองใช้กิจกรรม พบว่า ค่าคะแนนทดสอบความรู้เฉลี่ยหลังทดลองใช้มีค่าสูงกว่าก่อนทดลองใช้กิจกรรม การเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value < 0.001) ส่วนโรงเรียนอื่นๆ อีก 3 แห่งมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบหลังเสร็จกิจกรรมระหว่างนักเรียนกลุ่มอาสาสมัครกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่อาสาสมัคร

คะแนนสอบ	n	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p-value
1. โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย					
กลุ่มอาสาสมัคร	61	11.62	1.66	12.00*	0.00
กลุ่มที่ไม่ใช่อาสาสมัคร	158	7.32	3.64		
2. โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน					
กลุ่มอาสาสมัคร	51	7.37	1.96	0.77	0.44
กลุ่มที่ไม่ใช่อาสาสมัคร	153	7.11	2.46		
3. โรงเรียนคอยสะเก็ดวิทยาคม					
กลุ่มอาสาสมัคร	62	9.50	1.80	0.25	0.80
กลุ่มที่ไม่ใช่อาสาสมัคร	236	9.42	2.18		
4. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ					
กลุ่มอาสาสมัคร	35	8.51	2.51	1.44	0.15
กลุ่มที่ไม่ใช่อาสาสมัคร	323	7.78	5.02		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 การทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตัวแทนเยาวชนชนจังหวัดเชียงใหม่ การเปรียบเทียบคะแนนหลังการดำเนินกิจกรรมระหว่างนักเรียนกลุ่มอาสาสมัครกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มอาสาสมัคร พบว่า โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย มีความแตกต่างกันมากที่สุด โดยมีคะแนนของกลุ่มอาสาสมัคร 11.62 กลุ่มที่ไม่ใช่อาสาสมัคร 7.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.66 และ 3.64 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนทดสอบความรู้เฉลี่ยหลังทดลองใช้กิจกรรมระหว่างนักเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า ค่าคะแนนทดสอบความรู้เฉลี่ยหลังทดลองใช้กิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครมีค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช่อาสาสมัคร

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value < 0.001) สำหรับโรงเรียนอีก 3 แห่งพบว่าคะแนนทดสอบระหว่างกลุ่มอาสาสมัครกับกลุ่มไม่อาสาสมัครมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

การจัดกิจกรรมย่อยของตัวแทนเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ จากทั้ง 4 โรงเรียนสามารถตอบวัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 2 และ ข้อที่ 3 ดังนี้

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจถึงกลไกและวิธีการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนดำเนินการกิจกรรมของแต่ละโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำผลการทดสอบมาเป็นข้อเสนอแนะให้กับโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 4 แห่งได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดโครงการย่อยเพื่อพัฒนากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่พบว่าตัวแทนเยาวชนจากทั้ง 4 แห่ง มีการดำเนินการโครงการเพื่อพัฒนากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินการดังนี้

โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม อำเภอดอยสะเก็ด ได้ดำเนินโครงการ “we are Young ’s Doisakat OMBUDSMAN” มีการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 3 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 ลักษณะของกิจกรรมเป็นการแนะนำตัวให้ความรู้ เชิญชวน เพื่อนนักเรียนโรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม กิจกรรมที่ 2 แนะนำตัวให้ความรู้ เชิญชวน โรงเรียนในสังกัด สพป.ชม.เขต 1 กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเยี่ยมสุภาพจากทูลกระหม่อม กับ Young ’s Doisakat OMBUDSMAN ลักษณะของกิจกรรมเป็นการร่วมกิจกรรมกับอำเภอยิ้มเคลื่อนที่ของอำเภอดอยสะเก็ด เพื่อให้ความรู้ถึงช่องทางการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เชิญชวนให้ร่วมตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้เห็นถึงความสำคัญและผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชัน และจากการสังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนโรงเรียนดอยสะเก็ดพบว่ามีส่วนร่วมค่อนข้างมาก

โรงเรียนแม่อนวิทยาสัย อำเภอแม่อน ดำเนินโครงการ “เพิ่มพูนความรู้บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นเครื่องมือการสร้างกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่” มีการเผยแพร่ความรู้ให้กับนักเรียนแกนนำ จากนั้นจึงจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนในแต่ละชั้นปี จัดกิจกรรมวันเยาวชนแห่งชาติร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสหกรณ์มา โดยจัดบรรยายให้ความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ของเยาวชนกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมแจกใบความรู้เกี่ยวกับประเภทของการทุจริต และหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้กับประชาชนที่มาซื้อของในตลาดนัดวันอาทิตย์ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่นำเสนอให้กับผู้อายุที่มามีบุญที่วัด จัดนิทรรศการป้ายไว้นิล และแจกเอกสารใบความรู้ในการประชุมผู้ปกครองนักเรียน นอกจากนั้นยังมอบหมายภารกิจให้นักเรียนแกนนำขยายความรู้สู่ครอบครัวนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในการได้ร่วมดำเนินกิจกรรม จากการสังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนโรงเรียนแม่อน วิทยาสัย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง

โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินโครงการ สามเณรรวมพลังต้านทุจริตคอร์รัปชัน มีสามเณรนักเรียนชั้นปีที่ 6 เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ทั้งหมด 51 คน จัดกิจกรรมการบรรยายให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” ให้กับสามเณร จำนวน 300 รูป โดยเชิญวิทยากรจาก สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ใช้เวลาในการบรรยาย 3 ชั่วโมง จากการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมของโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมที่จัด

โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ ดำเนินโครงการ การแข่งขันจัดทำโปสเตอร์ “เรื่อง กลไกและช่องทาง การตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ มีนักเรียนจากสถานศึกษาเป็นผู้นำโครงการทั้งหมด 35 คน การประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครผู้สนใจร่วมแข่งขันทำโปสเตอร์ ซึ่งมีทีมที่เข้าร่วมทั้งหมด จำนวน 11 ทีม ซึ่งมีทีมที่ได้รับรางวัลทั้งหมด 7 ทีม จากการสังเกตการจัดกิจกรรมพบว่านักเรียนโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ ส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมที่จัดมีเพียงนักเรียนบางกลุ่มเท่านั้นที่ส่งโปสเตอร์เข้าร่วมประกวด

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนจังหวัด เชียงใหม่ การจัดกิจกรรมย่อยของตัวแทนเยาวชนของโรงเรียนทั้ง 4 แห่งนอกจากจะเป็นการวิจัยและพัฒนากลไกและ ช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนอีกด้วย โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมของโรงเรียนแม่อน วิทยาลัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้ ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี กระทั่งมีนักเรียนที่เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรม นอกจากการดำเนิน กิจกรรมย่อยดังกล่าวผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาเป็นแนวทางเพื่อกำหนดเป็นข้อเสนอแนะใน การเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งตัวแทนครูและ นักเรียนจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้ง 4 แห่ง ให้ความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีหน่วยงาน กลางในการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของเยาวชนในการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกต้อง ภาครัฐควรมี มาตรการที่ชัดเจนในการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส หรือผู้ร้องเรียน เพื่อให้ผู้พบเห็นการกระทำความผิดเกิดความมั่นใจถึงความ ปลอดภัยที่จะได้รับ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ควรมีระเบียบให้มีการทำงานเชิงบูรณาการ ในทุกภาคส่วนเพื่อสร้างเยาวชนให้ตระหนักรู้ถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ปัจจัยที่จะสนับสนุนให้เยาวชน เกิดความสนใจที่จะตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ สถานศึกษาควรมีหลักสูตรการเรียน การสอนด้านการป้องกันการทุจริตที่ทันสมัย มีสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอนสอนด้านการป้องกันการทุจริตที่ ทันสมัย เช่น มีวิดีโอในรูปแบบของ ละครสั้น เพลง หรือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยผ่านสื่อ มัลติมีเดียต่างๆ ครูควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองควรติดตามการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ อบรมสั่งสอน และเป็นตัวอย่างที่ดี ด้านการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชน ชุมชนและสังคม ควรสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ให้กับเยาวชน ผ่านกิจกรรมต่างของชุมชน สื่อสารมวลชนควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารถูกต้องตรงไปตรงมาและผลิตสื่อที่ น่าสนใจ ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เพื่อดึงดูดและโน้มน้าวให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญต่อการตรวจสอบการทำงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรทำงานเชิงบูรณาการกับสถานศึกษาหรือกลุ่มเยาวชน โดยการจัดกิจกรรมที่สอดแทรกความรู้บทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และช่องทาง การตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผลิตสื่อที่หลากหลาย ทั้งสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น โทรศัพท์ เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม ภาพยนตร์สั้น เป็นต้น และควรจัดอบรมแกนนำชุมชนรวมถึงเยาวชนโดยมีวิทยากรที่มี ความเชี่ยวชาญในการจัดอบรม ใช้กิจกรรมการอบรมเป็นสื่อในการให้ความรู้ แทนการบรรยายโดยวิทยากร เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังพบอีกว่าในโรงเรียนแม่อนวิทยาลัย มีเยาวชนได้รับคัดเลือกให้เป็นประธานสภาเด็ก และเยาวชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสหกรณ์

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ในการศึกษากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ผลจากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า โรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการได้ดำเนินกิจกรรมโครงการที่มีลักษณะแตกต่างกัน กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการดำเนินกิจกรรม ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา เช่น การจัดกิจกรรมของโรงเรียนแม่อนวิทยาลัย ซึ่งผลคะแนนจากการทดสอบหลังการดำเนินโครงการนักเรียนมีความเข้าใจเพิ่มขึ้น ซึ่งแตกต่างกิจกรรมที่โรงเรียนสามัคคีวิทยาทานจัดขึ้น โดยโรงเรียนได้จัดอบรมในห้องประชุมที่และมีวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เพียงอย่างเดียว ซึ่งพบว่าสามเณรนักเรียนส่วนใหญ่จะตั้งใจฟังวิทยากรเพียงช่วงเวลาสั้นๆ และพบว่าคะแนนทดสอบหลังการดำเนินโครงการมีคะแนนลดลง เมื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980) พบว่ามีความสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม ที่ว่า (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ บรรลุผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การพัฒนากลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าแต่ละโรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เช่น โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย มีนักเรียนที่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสหกรณ์และทางโรงเรียนได้ดำเนินการ เช่น จัดอบรมนักเรียนแกนนำเยาวชน จัดกิจกรรมวันเยาวชนแห่งชาติร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสหกรณ์ โดยกิจกรรมดังกล่าวเป็นการให้ความรู้เรื่อง บทบาทหน้าที่ของเยาวชนกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และช่วงบ่ายได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาร่วมกันระหว่างเด็กนักเรียนและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผลจากการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความพยายามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 (Office of the Council of State, 2020) คือ ให้จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนขององค์การบริหารส่วนตำบล จัดกิจกรรม ส่งเสริม สนับสนุน การเรียนรู้ด้านวิชาการ การศึกษา สุขภาพ ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กหรือเยาวชน จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถ รวมทั้ง คุณธรรมและจริยธรรม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ในการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้จัดกิจกรรม เช่น โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม จัดกิจกรรม เชิญชวนให้เยาวชนร่วมตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้เห็นถึงความสำคัญและผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชัน โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย จัดกิจกรรม เพิ่มพูนความรู้บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นเครื่องมือการสร้างกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะโรงเรียนแม่อนวิทยาลัย นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี หากทุกโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมดังเช่น โรงเรียนแม่อนวิทยาลัยได้อย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้เยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจถึงกลไกและช่องทางการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจะลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐลงได้นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มยังเสนอแนะให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนและจัดกิจกรรมเชิงบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อให้ความรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนและสื่อออนไลน์ที่ทันสมัย

เช่น โทรศัพท์ เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม ภาพยนตร์สั้น เป็นต้น เพื่อดึงดูดให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากปฏิบัติได้ตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 7 ประเภทลงได้ (Office of the National Anti-corruption Commission, 2016) ซึ่งได้แก่ (1) ปัญหาการทุจริตด้านงบประมาณ (2) ปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล (3) ปัญหาการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎ ระเบียบ และกฎหมาย (4) ปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและ ขาดคุณธรรมจริยธรรม (5) ปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ (6) ปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ และ (7) ปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ภาครัฐควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส หรือผู้ร้องเรียน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ควรออกระเบียบให้มีการทำงานเชิงบูรณาการในทุกภาคส่วนเพื่อสร้างเยาวชนให้ตระหนักรู้ถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1.2 สถานศึกษาควรมี ครู/อาจารย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนด้านการป้องกันการทุจริตที่ทันสมัย เช่น มีการจัดทำหลักสูตรที่ผ่านการวิพากษ์จากผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่หลากหลาย เพื่อให้เห็นมุมมองที่แตกต่างและเกิดมีประโยชน์ต่อเยาวชนอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยผ่านสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ

1.3 พ่อ แม่ ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างที่ดี สามารถอบรมสั่งสอน ด้านการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ชุมชน / สังคม ควรสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนให้กับเยาวชน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

1.5 สื่อสารมวลชนควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตรงไปตรงมา และผลิตสื่อที่น่าสนใจ ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์เพื่อดึงดูดและโน้มน้าวให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญต่อการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

เอกสารอ้างอิง

- Chinangkool, B., Kerdtip, C., Chusuwan, R. (2019). A Development of Good Citizenship Indicators of School Administrators. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*, 19(2), 35-48. (in Thai)
- Cohen, J.M., and Uphoff, N.T. (1980). *Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity*. New York: World Developments.

- Kuder, G.F., and Richardson, M.W. (1937). The theory of the estimation of test reliability. *Psychometrika*, 2(3), 151-160.
- Miles, M.B., and Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Office of the Council of State. (2020). *National Child and Youth Development Promotion Act Issue 2 (2019)*. Bangkok: (n.p.). (in Thai)
- Office of the National Anti-corruption Commission. (2016). *Master Plan for the Anti-corruption Integration period 20 years (in 2017 – 2036)*. Bangkok: (n.p.). (in Thai)
- Office of the National Anti-corruption Commission. (2016,). *NACC Identified the Fault of the Local Organization Administrators and Co-offenders total 15 Provinces 19 cases*. NACC Office's News. [Online]. Retrieved 4 May, 2016 from: <https://www.nacc.go.th/files/article/attachments/2019120221454054.pdf> (In Thai)
- Office of the National Anti-corruption Commission. (2019). *NACC Committee Resolved to Identified the Fault of President of the Sub-district Organizations and Co-offenders in Additional 4 Areas of Mahasarakham Province in Case of Collected Money from the Examination Candidates to help them became to the Sub-district Organizations' Staff 500,000-650,000 Baht Each*. NACC Office's News. [Online]. Retrieved, 22 October, 2019, from: <https://www.nacc.go.th/files/article/attachments/16cfd413f94ae3d33ae7b1069935008e.pdf> (in Thai)
- Office of the Decentralization to the Local Government Organization Committee. (2019). *The Action Plan Specifies the Process of Decentralization to the Local Government organization (Issue 3) 2019 – 2021 (Draft)*. [Online]. Retrieved, 22 October, 2019, from: <http://www.odloc.go.th/web/?p=6745> (in Thai)
- Office of the Ombudsman Thailand. (2018). *Annual Ombudsman Report 2018*. Bangkok: (n.p.). (in Thai)
- Office of the Royal Society. (2020). *Royal Institute Dictionary 2011*. [Online]. Retrieved, 23 January, 2020, from: <http://www.royin.go.th/> (in Thai)
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York: Harper and Row Publications.